

Брой 11

МЕСЕЧЕН
ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТЕН

2003

3 Броя:

1/2 стр.

ПОЗДРАВИТЕЛНИ АДРЕСИ

3 стр.

**МЕСТНОТО
САМОУПРАВЛЕНИЕ В
БЪЛГАРИЯ**

4/6 стр.

**Работна тема:
ПРИЕМНОСТТА
В РАБОТАТА НА МЕСТНИТЕ
ВЛАСТИ В БЪЛГАРИЯ**

7/10 стр.

**КАКВО ПРЕДСТОИ НА
НОВИТЕ КМЕТОВЕ С ОГЛЕД
ПРИЕМАНЕТО НА БЪЛГАРИЯ
В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРЕЗ
2007 г.?**

**КАКВИ ТРЯБВА ДА СА
ПРИОРИТЕТИТЕ ИМ,
КАКВО ГИ ОЧАКВА?**

11/12 стр.

**БАЛКАНСКИ ТРЪСТ
ЗА ДЕМОКРАЦИЯ**

12/13 стр.

**ОБЩИНИТЕ ВИЖДАТ
ВЪЗМОЖНОСТИ
ЗА УСТОЙЧИВО МЕСТНО
РАЗВИТИЕ ЧРЕЗ
НАСЪРЧАВАНЕ НА
ЕКОТУРИЗМА**

14/15 стр.

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ

16 стр.

КАЛЕНДАР

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

**УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА
ОБЩИНСКИ КМЕТОВЕ,
ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТИ,
ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,**

Приключиха „Местни избори '2003“ и резултатите от тях са известни. Изборите за местни органи на властта в Република България са поредното доказателство за утвърждаване на демократичните принципи при развитието на цялото ни общество. Като цяло те преминаха спокойно, в дух на толерантност и политически плюрализъм.

За всички Вас, получили доверието на народа, предстои един четиригодишен мандат на напрегната работа, постоянна отговорност и последователност при изпълнението на целите, които сте си поставили в предизборните платформи. Предстои Ви изпълнението на трудни управленски програми в условията на икономическия и социален преход, извършващ се в нашето общество.

Наред с всичко това постигането на един от най-важните национални приоритети - приобщаването на страната ни към Европейския съюз и Северноатлантическия пакт, който, дълбоко вярвам, ще се реализира през настоящия мандат на местните органи на властта, сам по себе си формулира задачи, които следва да се решават неотложно: модернизация и подобряване на общинската инфраструктура, намаляване на регионалните диспропорции, успешен преход към устойчиво и екологосъобразно социално-икономическо развитие и в крайна сметка - постигане на качествено ново равнище на социалния стандарт на населението.

През настоящия мандат от важно значение е да продължи дискусиата по проблемите на процеса на децентрализация на държавното управление у нас.

Мое дълбоко убеждение е, че огромна част от Вас схващат този процес като голяма отговорност и предизвикателство. Отговорност пред народа, който Ви е гласувал това голямо доверие, отговорност пред цялото общество и бъдещето на Република България.

Бих искал да изразя своята увереност в продължаването на добрите традиции на колегиалност, партньорство, конструктивност и доброжелателност при съвместната работа на Комисията по местно самоуправление, регионална политика и благоустройство и кметовете на общини в България, председателите на общинските съвети и общинските съветници.

Използвам случая да Ви поздравя от името на всички народни представители, членове на Комисията по местно самоуправление, регионална политика и благоустройство, както и от свое име за гласуваното Ви народно доверие, като Ви пожелавам много здраве, лично щастие, устойчивост, последователност и отговорност при изпълнението на Вашата най-благородна мисия - служба на хората и успешно приключване на мандата.

**Председател на
Комисията по местно самоуправление,
регионална политика и благоустройство,
РЕМЗИ ОСМАН**

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС ДО НОВОИЗБРАНИТЕ БЪЛГАРСКИ КМЕТОВЕ И ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Приемете моите, а чрез мен и на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, поздравления по повод успешното Ви представяне на местни избори 2003!

Гласуваното Ви от гражданите доверие поставя пред Вас високи отговорности, свързани както с реалните ежедневни проблеми на хората, така и с ключовата Ви роля като фактор във всички сфери на обществения и стопански живот у нас и в процеса на европейската интеграция на България.

Оценявайки този факт, бихме искали да Ви уверим, че вратите на МРРБ ще бъдат винаги широко отворени за Вас. Нашата цел е Министерството на регионалното развитие и благоустройството да изпълнява пълноценно ролята си на „министерство на общините“, да ускори процесите на децентрализация и модернизирването на българската държавна администрация на областно и общинско ниво.

Ние вярваме, че Вашата предприемчивост, упоритост и почтеност ще бъдат гаранция за успешно местно развитие, в което общинските власти, бизнесът и гражданските сдружения ще обединят усилията си за повече местна демокрация.

Ние сме убедени, че ползотворното сътрудничество между централната и местната власт, между държавата и гражданското общество, е най-сигурният залог за демократичното бъдеще и просперитета на нашата страна.

На добър час!

**ПЕТЯ ГЕГОВА,
Зам.-министър на регионалното
развитие и благоустройството**

МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ*

Утвърждаването на ефективно местно самоуправление в нашата страна е необратим процес, с ясна визия за развитие. Това се обуславя от следните предпоставки:

- ◆ променящо се законодателство, все повече отговарящо на принципите на Европейската харта за местно самоуправление;
- ◆ натрупан експертен и управленски опит в самите общини, благородна надпревара в прилагането на иновационни подходи и практики и тяхното мултиплициране;
- ◆ успешни стъпки за конструктивен диалог между местна и централна власт;
- ◆ единство на българските общини, обединени в своя национална асоциация;
- ◆ мрежа от партньорски организации и програми, стимулиращи демократично и ефективно местно самоуправление;
- ◆ нарастваща гражданска активност към контрол и участие във вземането на решения на местно ниво;
- ◆ отваряне на общините към международни партньорства и процеса на Евроинтеграция.

Законодателните приоритети се фокусират върху разграничаване на правомощията и взаимодействието между местните и централни власти в споделените сфери на дейност, ясно дефиниране на правата и отговорностите на местните власти в собствената сфера на компетентност, финансова и имуществена самостоятелност на общините чрез увеличаване на данъчните им правомощия и самостоятелност при формиране и управление на общинските бюджети.

Тенденцията към утвърждаване на нов стил на управление, базиран на екипност, ефективно ползване на ресурсите, повишаване качеството на услугите и обществено-частни партньорства се засилва. Много от практиките, които бяха иновации в началото на предходния общински мандат, сега се приемат като стандарт за добро управление. Достатъчно е да споменем развитието на общинските центрове за информация и услуги на гражданите, различните форми на информиране и консултиране с гражданите, бизнес центровете и инкубаторите, общинския маркетинг за развитие на местната икономика, партньорството между местна власт, граждански организации и бизнес за развитие на общностите.

За съжаление все още липсва разбирането, че системният конструктивен диалог между местна и централна власт е от взаимен интерес и за двете страни. В повечето случаи активна страна са местните власти, които търсят и предлагат механизми за отчитане на интересите на общините и техните граждани и съгласуване на политиката за развитие на страната и взиманите на централно ниво решения.

От изключително значение за местното самоуправление е наличието на партньорска мрежа от организации, работещи в полза на общините - националната и регионални асоциации на общините, професионални асоциации на общински специалисти и Фондацията за реформа в местното самоуправление. Те предоставят всеобхватни възможности за обмен на информация, професионално развитие и консултации, формират политиката за развитие на местното самоуправление и стимулират процеса на децентрализация.

Децентрализацията е не само политически процес, който модифицира властовата матрица в обществото, но и промяна в политическата култура. Реалните проблеми на ефективната децентрализация се коренят най-вече в нагласите и готовността да изразиш активна гражданска позиция, да поемеш отговорност и да бъдеш част от процеса.

Взаимното доверие и партньорството между местна власт и граждани изискват стимулираща законодателна среда и процедури за консултиране и гражданско участие.

Вярваме, че кметовете и общинските съветници на мандат 2003 - 2007 имат визия как да водят политика, консултирана с общността и реализирана чрез прозрачни действия и отговорни решения, и да осигурят приемственост на добрите практики като критерий за зрялост и управленска култура. Те ще продължат утвърждаването на европейските ценности в местното самоуправление и подготовката на българските общини за пълноправно членство в Европейския съюз.

Гинка Капитанова,
изпълнителен директор,
Фондация за реформа

в местното самоуправление

* по Early Warning Report, издание на UNDP

РАДИОТЕМА: ПРИЕМСТВЕНОСТТА В РАБОТАТА НА МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ В БЪЛГАРИЯ

Вече втора година последния четвъртък на всеки месец по Програма „Хоризонт“ на БНР се излъчва „Общински радиофорум“, едночасова съвместна инициатива на Българското национално радио и Фондацията за реформа в местното самоуправление. Негова задача е да осветли пред широката общественост проблемите, предизвикателствата и успехите на местните власти в България. На 30 октомври, между двата тура на местните избори, предаването бе посветено на темата „Приемствеността в работата на местните власти в България“. Гости в студиото на БНР бяха Гинка Капитанова, изпълнителен директор на ФРМС, и Гинка Чавдарова, изпълнителен директор на Националното сдружение на общините в Р България. С мнения по темата се включиха Зоя Цвяткова, заместник председател на Управителния съвет на Националното сдружение на секретарите на общините в Р България и секретар на Община Стара Загора, и доц. Иван Върляков, изпълнителен директор на Регионалната асоциация на общините „Тракия“.

Предлагаме ви интересни моменти от предаването.

**ГИНКА КАПИТАНОВА,
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ФРМС:**

Приемствеността не е характерна черта на нашия политически живот, но за наша радост на местно ниво вече има наченки точно на такава тенденция на приемственост. Приемствеността трябва да се разглежда в три аспекта: приемственост в политиката за развитие на общината, приемственост в администрацията и Общинския съвет, който реализира дадена политика, и приемственост в контактите, които има общината с неправителствените организации, с бизнеса или със своите чуждестранни партньори. Нормално е всеки един новоизбран кмет да дойде с нови идеи и да има хора, на които да има доверие, с които да работи. При всички случаи той, ако е новоизбран, трябва да направи преоценка на онова, което е ставало досега, да стъпи на полезни практики в старото управление и да ги надгради. Защото в крайна сметка всеки един екип работи за гражданите, не за себе си. Едно управление не е самоцел, то е насочено към гражданите.

Ако идеите за развитие на местно ниво са споделени с гражданите и с повече партньори, то тогава по-трудно би било да не се реализира и приемственост на местно ниво.

Един месец преди изборите и един месец след изборите цялата администрация живее в стрес - дали ще бъде от тези, които ще останат на мястото си? Аз лично мисля, а и голяма част от управленците защитават тезата, че по-добре първо промени правилата, ако досегашните не те устройват, и след това сменяй играчите. Един добър управленец би трябвало да има способността да направи съпричастни хората и екипа си на политиката, която иска да води, да определи стандарти на тази политика, цели, да позволи на екипа, който и досега е работил (говоря за експертното ниво), да се реализира в тази негова политика. И ако те действително не успяват или не умеят, то едва тогава да се раздели с тях, а не просто защото това се очаква - поради политически или обществен натиск. Добрите професионалисти не се изграждат за една нощ. Немалко е натрупано за тези 13 години развитие на демократично местно самоуправление и на изградените специалисти би следвало да им бъде дадена възможността да докажат себе си.

ФРМС ще предложи на новоизбраните кметове и общински съветници много публикации, актуални за новите местни власти. Това са европейските харти, които регламентират различни аспекти на местното самоуправление, коментари на закони, различни тематични издания, които са на разположение веднага след встъпването на новоизбраните или преизбраните кметове и общински съветници. Богатата ни база от над 500 иновационни практики в различни сфери е на разположение и в електронен вид на Интернет-страницата на фондацията <http://www.flgr.bg/innovations/>. Приканвам всеки според интересите си да види какво е правено досега от неговите колеги и да го използва. Не е нужно отново да преоткриваме колелото.

В партньорство с Инициатива Местно самоуправление и експерти от различни общини подготвихме списък характеристики на прозрачната община в различните сфери на компетентност на общината: това е подробно описание на управленски действия и практики за откритост на процедури и вземане на решения от

Общински съвет и администрация. Всеки кмет на община или председател на Общински съвет ще може да направи самооценка дали тези управленски практики или действия се реализират в неговата община и да оцени нивото на прозрачност и отговорност на местната власт към своите граждани. На базата на това ще получи и страшно много идеи - какво вече е направено, каква е тенденцията на развитие на местното самоуправление в България. Така че още в първите месеци - когато се структурират правилниците за работа на Общинския съвет и на общинските администрации - всичко това да може да бъде взето под внимание, местните власти на мандат 2003 - 2007 да започнат с много висок старт и да надграждат над него.

Общинските съвети се формират може би между десет и дванадесет различни листи и ще бъде необходимо изключително умение за постигане на консенсус, за решаване на конфликти за обединяване около политика за развитие на общината, а не към политическа платформа. Предполагам, ще има и доста проблеми в стиковането на работата между кмета и неговата администрация с Общинския съвет. Трябва да се избегнат безсмислените политически битки, за да не се губи ценно време - гражданите и приближаващата зима нямат възможност да чакат. Всяка местна общност ще спечели при бързо структуриране органите на местното самоуправление, бързото им обединяване около политика за развитие на общината, реализирането ѝ с общи усилия, без оглед на своята политическа принадлежност и дори личната причина на всеки да бъде част от Общинския съвет или от общинската администрация.

Ще бъде полезно общините още повече да наблегнат на своите международни контакти и да започнат да ползват все повече и повече тези контакти за надграждане на разбирането и съзнанието на самите граждани какво значи да бъдеш част от Европа.

Ще е полезно да продължи инициативата на много общини, които успяха да изградят екипи за подготовка на проекти и за кандидатстване по различни програми, най-вече по предприемаческите фондове на Европейския съюз. И дори да пречупят донякъде досегашната политика държавата да играе водеща роля: показвайки, че общините имат капацитет, да предизвикат все повече делегиране на възможности. Самите общини да бъдат фактор в разпределянето на тези средства.

Не на последно място е важно да бъде прилаган и занапред принципът на партньорството: с неправителствените организации, с бизнеса.

Много е важно всички новоизбрани представители на местните власти да оценят важноста на информацията - тя е предопределящ фактор за успеха.

И двете организации - и ФРМС, и НСОРБ - през последните години работят в посока разширяване на възможностите за участието на гражданите в самото управление на общините. И тези практики, за които говорихме, са точно в тази посока. Нашата теза е, че колкото повече това управление е отворено за гражданите и гражданите участват в процеса на вземане на решения, неминуемо това предопределя вече и приемственост. Защото това не е политика на кмета, не е политика на Общинския съвет, а е политика на общността. И тогава новоизбраните представители на местните власти ще избират различен стил на реализиране на тази политика, но няма да променят политиката, ако тази политика е политика на общността.

ГИНКА ЧАВДАРОВА, ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИННИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ:

Приемствеността понякога се разбира неправилно, в този смисъл, че означава консервиране на равнището, на което си. Приемствеността не означава съхраняване на всичко! На приемствеността трябва да гледаме като на стабилен преход към добра промяна чрез съхраняване на доброто и в същото време - развиване на нещо ново.

И НСОРБ, и ФРМС заедно с нашите партньори сме инвестирали страшно много в изграждането на експертното ниво на общинските администрации, в основната част от него. Естествено, промени в общинските администрации са необходими, но те трябва да започнат с тези, които работят като бездушни бюрократи и с остарял поглед към гражданина - този, който ги издържа.

Част от смисъла за съществуването на нашата организация е точно този - да бъдем банка на доброто, на добрите практики, на доброто развитие. Вече втори мандат

подготвяме и приемаме на нашия най-висш форум - Общото събрание - послание от предходния към следващия мандат. В това послание кратко, но достатъчно ясно се опитваме да синтезираме пътя, извървян през четирите години от мандата, и това, което се завещава на следващия - да направи или да промени. И тази година има такова послание и то ще стигне до всички новоизбрани общински съветници и кметове чрез съвместното ни издание, което правим с Фондацията, в партньорство с регионалните асоциации на местните власти и с програма Инициатива Местно самоуправление на ААМР - „Наръчник за новоизбрани общински съветници и кметове“.

Вече за трети път се опитваме да приложим един примерен ритуал за цивилизовано предаване на властта. По наша инициатива изготвихме огърлица - символ на местната власт и приехме ритуал, в който старият кмет предава символа на новия, старият председател на Общинския съвет предава знамето и другите символи на града на новия. Надяваме се, че при този ритуал новият кмет ще каже две-три думи и ще благодари на своя предшественик, защото понякога ние, в България, забравяме да направим това. И да има не само стискане на ръцете или пък изпразване на кабинети, а да има реално предаване на щафетата: „Това бяха проблемите, до тук успех, това не успех...“

Трябва да погледнем на приемствеността и в исторически аспект. 12 октомври по инициатива на НСОРБ беше обявен за Ден на българската община, защото на този ден преди 121 години Народното събрание е приело първия закон за българските общини и градското управление. И смисълът на вече ежегодното отбелязване на този празник е да съхраним дълбоките корени и добрата приемственост от повече от 100-годишната история. Защото знаем, че голяма част от българските училища, голяма част от културните институции в тази държава, в който и град да отидете, са изградени с доброволното участие, с приноса и активната роля на старите български общини.

НСОРБ подготви нови примерни правилници за работа на новите общински съвети и за работа на общинската администрация. Тези правилници са отражение и мерило на доброто, направено от предходния мандат. При всяка разработка се опитваме да стъпим на доброто, достигнато преди това, и да я доразвием.

Обновените общински съвети трябва да са по-скоро предизвикателство за нас. Ние самите трябва да се съобразим с тази нова реалност и това, което трябва да направим като дейност и работа с тях, да бъде адекватно.

Общинските съветници и кметовете, които току-що

избрахме, ще са местните власти, които ще въведат нашите общини в Европа. И това им поставя още една, по-голяма отговорност.

Много важно е да се съхрани усещането за общност, за обща кауза. Второто, което ми се иска нашите кметове да съхранят, е ентузиазмът. Инициативата и ентузиазмът при нас все още са определящи. Виждаш колко хиляди причини има да не направиш нещо и въпреки тия хиляди причини общинарите започват, правят - и то сравнително успешно.

И едно от важните неща, които, мисля, трябва да съхраним, е гъвкавостта ни. Тъй като живеем в много сложна среда, среда, в която не можеш да имаш един научен урок за поведение, а трябва непрекъснато да променяш начина си на работа, защото се променя средата. Ако и това успеем да съхраним и да пренесем, ние ще бъдем успешни местни власти в обединена Европа.

Много често нашите граждани казват: свършихме си работата, гласувахме, оттук нататък те да управляват. Нищо подобно. Всичко е пред нас, а не свършва с изборите. Защото местното самоуправление означава наистина самоуправление. Гражданите сами работят. Истинската работа за вашата община ви предстои.

ЗОЯ ЦВЯТКОВА, ЗАМЕСТИК ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА НАСО РБ:

При всички случаи е необходимо да се знаят положителните и отрицателните страни в работата на Общинския съвет, който е приключил своя мандат, така че новият Общински съвет, който ще се конструира и който ще започне своята работа, да може да извлече своите поуки и да направи своите изводи за бъдещата си работа.

В Стара Загора, мисля, има за това много добър пример. Защото в мандата, който приключи сега, бяха изградени обществени съвети, в които се вплитаха представители на местната власт, представители на държав-

ни организации и представители на изключително голям брой неправителствени организации. Бих посочила за пример Обществения съвет за социални дейности и закрила на детето, който ще продължи да действа и в новия мандат и там представителите на неправителствените организации спокойно и достъпно ще обяснят и ще продължат политиката за координация, организация и работа.

ДОЦ. ИВАН ВЪРЛЯКОВ, ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА РЕГИОНАЛНАТА АСОЦИАЦИЯ НА ОБЩИНИТЕ „ТРАКИЯ“:

ММоето верую е, че приемствеността трябва да бъде налице, няма друг път.

Ако се погледне в национален план, ще се види, че може би 60, че и над 60 на сто от кметовете са имали и предходен мандат. Обаче каква е ситуацията в общинските съвети? Може би не повече от 25 - 30 на сто ще бъдат хора запознати, вече били общински съветници. Ние започваме да въвеждаме максимално бързо хора, поставени в нова ситуация, за която не са подготвени. Не можеш да повериш автобус в ръцете на шофьор, който няма лиценз, а в същото време всеки един е готов да се кандидатира за кмет или за общински съветник, без да знае с какво се ангажира. По-малка ли е отговорността? И какви са механизмите за контрол, ако той/тя не си върши работата, така че навреме да бъде коригиран/а?

Вярвам в едно - в доброто у хората. Моят досегашен опит показва, че няма кмет, който да не е жертвал нещо от своята професионална кариера, за да стане кмет и да се посвети на една идея. Същото важи и за общинските съветници. Някои от тях за съжаление до края на мандата не разбраха какво точно зависи от тях, а то нямаше и условия - само преразпределяха средства. Така че, мисля, ако няма натиск отдолу, от гражданите и ако няма условия нещо реално да се променя, ще си останем с голи пожелания.

И все пак конкретно: имаме някои неща, които можем да направим, които са ни в ръцете. И затова вече стана дума. Добрите практики, които можем да разпространяваме, за да се превърнем в място, където новоизбраните представители на местната власт добронамерено и спокойно могат да потърсят помощ и съвет.

Трябва да се учим да ставаме богати, а не да бъдем еднакво бедни. Дайте възможност и който има сили, нека развива своя потенциал, носи своята отговорност от управлението. Пътят към силно местно самоуправление и децентрализация е единственият път към истинска демокрация. ◆

За нашето обществено мнение смело можем да отбележим, че е слабо запознато с тъй разнообразните и сложни общински задачи. Такива писания не могат освен повърхностно да засегнат някои въпроси. Всички подобни критики завършват, че все общинската управа е виновна за настъпилите неуредици и лишения, каквито търпи гражданството. Нека не говорим за предизборни речи и агитации на партии. С малки и незначителни изключения те повтарят до втръсване всеки три или по-малко години демагогски обещания и примамки, в основата на които е стремежа: да се спечелят изборите, без да се държи сметка за партиен или личен морал. На "нашите" всичко е позволено и работят с непогрешимостта на римски папа, а противника е винаги по чер и от дявола. Малко зрънца на поука и назидание ще срещнем в устната и словесна борба на партиите пред общинските избори. **За днешното положение, обаче, отговорността, до известна степен, лежи и върху самите общински дейатели. Голяма част от общинските съветници поставят своите кандидатури било от партиен дълг, било за добиване на титлата "общински съветник". Те и не подозират ония задължения, които поемат с избора си за общински съветник. Неподготвени в работата на един общински съвет или постоянно присъствие, преминават времето си само в експерименти. Ако ли пък в тъй избраните съвети попаднат лица, които вземат присърце работата, те скоро падат съкрушени под ударите на безскрупулната наша партизанска борба. Потребни са твърда воля и упорит характер срещу разюзданите партийни отношения и пословична мнителност на българина.**

*из "Нашата програма",
сп. "Самоуправление",
месечно списание на Съюза на
градските общини, година първа,
книжка първа, София,
1 септември 1926 год.
[http://www.flgr.bg/site/docs/
1926.htm](http://www.flgr.bg/site/docs/1926.htm)*

КАКВО ПРЕДСТОИ НА НОВИТЕ КМЕТОВЕ С ОГЛЕД ПРИЕМАНЕТО НА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРЕЗ 2007 Г.?

КАКВИ ТРЯБВА ДА СА ПРИОРИТЕТИТЕ ИМ, КАКВО ГИ ОЧАКВА?

Лъчезар Росенов *

председател на УС на ФРМС

Темата за евроинтеграцията беше една от най-често коментираните през току-що отминалата кампания за избори на нови кметове и общински съветници. Едва ли има министър, депутат, кандидат за кмет и съветник, който да не е отбелязвал в предизборните си речи и обръщания, че именно избраните за този мандат представители на местната власт ще подготвят общините и ще управляват при приемането на България в ЕС през 2007 г.

До това дългоочаквано събитие, свързано с толкова много надежди, остават само 3 години. Направено е много за ускоряване на преговорния процес и за успешното затваряне на главите, но за съжаление - твърде малко за реалната подготовка за приемането на България, включително за подготовката на българските общини. Като се има предвид, че по оценки на самия ЕС около 70% от текстовете под една или друга форма касаят местните власти, е ясно, че през оставащия кратък срок има изключително много работа. Опитът на страните членки на ЕС показва, че местните власти носят отговорността не само за привеждането на инфраструктурата, околната среда, общинските дейности в съответствие с изискванията, но и за подготовката на гражданите за приемане на последствията от членството в Съюза, включително за получаването на положителен вот на провежданите национални референдуми за присъединяване.

От анализа на извършеното до момента могат да се направят два основни извода: Правителството не включва местните власти в преговорния процес и дей-

ностите по подготовката на страната за присъединяване. Самите местни власти още не са поставили в основния си дневен ред подготовката си за членството на страната в ЕС. Не че въобще нищо не е направено, но обикновено или има формален характер, или е концентрирано само върху предприсъединителните фондове.

Какви са основните проблеми:

◆ Липсват необходимите информация и познания

Материята е огромна, терминологията - нова и специфична. Третирани са проблеми, за някои от които в България отсъства даже осъзната потребност от решаването им. Много от документите, както и коментарите по приложението им и добрите практики са на английски и френски език. Местните власти, общинските съветници, общинската администрация, особено в по-малките общини, не познават структурите на ЕС, механизмите на вземане на решения, начините за взаимодействие между страните членки, причините, налагащи координация и спазване на многобройните европейски правила и регулации.

◆ Не са осмислени и дефинирани задачите

Вниманието на местните власти по отношение на ЕС е концентрирано единствено върху предприсъединителните фондове и различните финансиращи програми. В не малка степен за това допринася и създаваната от държавниците и политиците атмосфера в България, свързана с присъединяването, на което се гледа единствено като на своеобразен „рог на изобилието“, който ще ни залее всеки момент. Подготовката на страната за членство в ЕС изисква всяка от властите да познава произтичащите от преговорния процес нейни задачи, да ги дефинира ясно, да определи необходимия за решаването им ресурс, да ги подреди по приоритети и разположи във времето.

◆ Не са изградени структури

За разлика от много други обществени сфери, включително синдикални и научни, българските местни власти нямат свои структури, създадени специално за подго-

*Авторът е кмет на Община град Добрич 1996 - 2003 г. и общински съветник мандат 2003 - 2007 г.

товката за присъединяване. Необходимостта от такива структури произтича от глобалния характер на промените, които следва да се извършат в общините, от мащаба, спецификата, сложността на задачите, стоящи пред общинските съвети и кметовете. На едно от последните си заседания УС на НСОРБ взе решение за създаване на Съвет по евроинтеграция към сдружението. Съветът трябва да координира участието на местните власти в националните органи по евроинтеграция и в работните групи по отделните глави на преговорния процес, да разработва програми, задачи, проблеми, свързани с подготовката на българските местни власти за присъединяване, да подпомага методически общините и техните организации. Към Съвета по евроинтеграция ще бъде изграден секретариат от щатни специалисти с подготовка по проблемите на евроинтеграцията и с владение на английски и френски език, както и ще бъдат привлечени за съвместна работа специалисти от други организации, които участват в преговорния процес. Една от първите задачи на Съвета ще бъде прегледът на текстовете на вече затворените глави в преговорния процес и осмислянето на произтичащите от тях отговорности на местните власти.

◆ Няма финансов, човешки, административен ресурс

Притиснати от ограничените си бюджети, от механично налаганите им от държавата съкращения на администрацията и от растящия брой задачи, произтичащи от приеманите закони, българските местни власти нямат и не могат да отделят нужния ресурс за подготовката за присъединяване. В някои общини се определиха и назначиха служители за разработване на проекти, но това отново е свързано само с предприемаческите фондове и програми за финансиране. Разбира се, не става дума за създаване на някакви специализирани структури, които да се занимават с евроинтеграцията, докато останалата администрация продължава да си работи както досега. Тук въпросът опира до пренасяне на европейските изисквания за административно обслужване, до ангажиране на всички служители. Това изисква обучение, модерна техника, време и средства. В редица общини се създадоха центрове за обслужване на гражданите на принципа на „едно гише“ и това е отлично доказателство за гъвкавостта и бързината, с която българските местни власти са в състояние да отговорят на европейските предизвикателства.

Това обаче е по-малкият проблем. Огромният нерешен въпрос остава финансирането на общинската инфраструктура, която е в бедствено положение. За никакви европейски стандарти не можем да говорим при сегашното състояние на улиците, осветлението, канализациите, сметищата. Пълното дезангажиране на държавата продължава вече години, години се водят и преговорите на НСОРБ с Министерството на финансите,

което проявява пълна неотстъпчивост и намалява, вместо да увеличава, средствата за общинска инфраструктура. Трудно достъпни са средствата от предприемаческите фондове. Липсата на законова база за общинско кредитиране, ограниченията, налагани от Международния валутен фонд, не позволяват на местните власти да търсят други източници за финансиране.

Местната инфраструктура, като например улична, канализационна и водоснабдителна мрежа, училищни сгради и пр. е все още в незадоволително състояние, тъй като общините не разполагат с достатъчно средства за инвестиции, защото фискалната децентрализация е едва започнала.

Из „Редовен доклад за напредъка на България в процеса на присъединяване 2003“

В тази обстановка именно определянето на задачите, които стоят пред общините в процеса на присъединяване, конкретизирането на приоритетите, на необходимите ресурси за постигане на изискванията на ЕС, могат да бъдат решаващите аргументи, с които да бъдат защитени и изискани финансови средства от Правителството и Парламента.

◆ Липсва взаимодействие с държавното ниво

Вярно е, че ангажименти за такова взаимодействие се поеха в подписания на 11.12.2001 г. договор между Правителството и НСОРБ, но те останаха на хартия. Участието на българските местни власти в преговорния процес се изчерпва с включването на няколко представители в отделни органи по евроинтеграцията и в работната група по Глава 21 от преговорите. Общините останаха изолирани от преговорния процес и до този момент нямат яснота какви задължения произтичат за тях от вече затворените глави. От държавните структури не се разбира и огромния потенциал, който съществува на местно ниво. За провеждане на Комуникационната стратегия на Правителството в страната се плащат огромни средства на рекламни агенции с доста съмнителен ефект на влияние върху гражданите. Общините и техните организации, чрез своите канали за въздействие, биха свършили повече, с по-малко пари.

◆ Подготовката за присъединяване не е приоритет

Ако се прегледат общинските планове, темите, които се разискват в общинските съвети, приеманите решения, лесно ще се забележи, че евроинтеграцията не вълнува особено местните власти, подготовката за присъединяване или въобще отсъства, или не е приоритет

Административният капацитет на България за прилагане на достиженията на правото на ЕС (*acquis*) изисква особено внимание и правителството прие важни решения с оглед укрепването на държавните органи на регионално и централно ниво. Би трябвало да се предприемат по-нататъшни действия за подобряване квалификацията на наличния и новоназначения персонал. **Тези действия трябва да бъдат съпроводени с инициативи на местно ниво, особено в общините, където персоналът и финансовите ресурси са ограничени, а познанието на изискванията на европейските правила относно околната среда е слабо.**

(...)

Необходими са значителни инвестиции за осигуряване също в средносрочен план на прилагането на достиженията на правото на ЕС (*acquis*) за околната среда. България трябва да насочи усилията си върху планирането, определянето и осигуряването на финансови ресурси. Трябва да се предприемат стъпки с цел реорганизацията на административните структури, т.е. създаването на ново предприятие на мястото на Националния фонд за защита на околната среда, да не пречи на общественото съфинансиране. **Освен това, следва да се подобри управлението на фондовете за финансова подкрепа, включително ИСПА.**

Из „Редовен доклад за напредъка на България в процеса на присъединяване 2003“

за общините. Това не е и толкова чудно, като се има предвид, че през последните години българските общини водеха борба за оцеляване и за запазване на дейности, училища, детски градини, културни институции.

Същото се наблюдава и в работата на организациите на местните власти, включително на Националното сдружение на общините. Нито в дневния ред на ръководните им органи, нито в организираните конференции, форуми, обучения, нито в печатните и електронните издания темата европейска интеграция и подготовка на местните власти за присъединяване присъства с необходимата тежест.

Доколкото на държавно ниво има достатъчно много задачи и не можем да очакваме някой да ни подсеща и активира, трябва сами да изведем тази задача като наш основен приоритет. Подготовката за присъединяване има комплексен характер, тя засяга всички области, в които работят общините, така че просто трябва да равняваме набеязваните цели и преследваните показатели с европейските изисквания и да изискваме от държавата ресурса и условията за постигането им.

А какво да правят новоизбраните кметове и общински съветници, докато успеем да организираме работата си в национален план?

Партнирането с общини от страните членки на ЕС, с български общини, напреднали в покриването на европейските стандарти, информацията в Интернет, чуждият опит ще помогнат още в първите стъпки и в програмите за 2004 г. подготовката за присъединяване и евроинтеграцията да станат приоритет за всяка българска община. ♦

октомври 2003 г.

НОВИ ИЗДАНИЯ НА ФОНДАЦИЯТА ЗА РЕФОРМА В МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

КОМЕНТАР НА ЗАКОНА ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

и подзаконовни нормативни актове за прилагането му

Помагало за служители в общински и областни администрации и общински съветници

ЕТАЖНАТА СОБСТВЕНОСТ - КАК ДА ЖИВЕЕМ ЗАЕДНО
Наръчник на домоуправителя

БАЛКАНСКИ ТРЪСТ ЗА ДЕМОКРАЦИЯ

Една от най-търсените рубрики на Електронния седмичник на Фондацията за реформа в местното самоуправление (излиза всяка сряда) е „Възможности за финансиране и обучение“. В нея ФРМС за последната половин година представи над 150 финансиращи програми за български организации и институции. Една от актуалните за българските местни власти финансиращи инициативи е **Балканският тръст за демокрация**.

The German Marshall Fund of the United States (GMF), Американската агенция за международно развитие (USAID) и Фондация „Чарлс Стюарт Мот“ обединяват своите усилия за създаване на Балкански тръст за демокрация, инициатива на стойност от 25 милиона щ.д. в подкрепа на управлението с широко участие в Югоизточна Европа. Новосъздаденият тръст за демокрация стартира своите дейности от лятото на 2003 г. Тръстът е дългосрочен проект (минимум 10 г.), който цели развитието на гражданското общество и управлението с широко участие в Югоизточна Европа.

Балканският тръст за демокрация подкрепя укрепването на демократичните институции в Югоизточна Европа и трансграничното сътрудничество в региона чрез политическо, социално и икономическо сътрудничество в две основни програми:

◆ **Свързване на гражданите с управлението:** предоставя грантове на местни и национални организации за подобряване ангажирането на гражданите с управлението, както и комуникацията на управлението с гражданите, контрол върху работата на властите и подобряване на разбирането на гражданите за техните права и отговорности;

◆ **Сътрудничество и коопериране:** подкрепя за съвместни проекти на местни управи, НСО, граждански инициативи и други институции в рамките на страните и между отделните страни с оглед подобряване сътрудничеството в региона.

Балканският тръст ще предоставя грантове на Албания, Босна и Херцеговина, България, Хърватска, Македония, Румъния, Сърбия и Черна Гора, вкл. Косово.

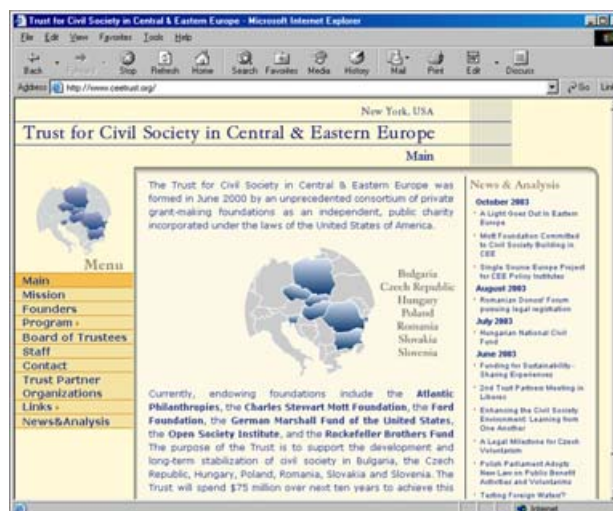
Кой може да кандидатства:

Граждански групи и НСО, местни управи и национални правителства, образователни институции и медии. (Отделни лица и политически партии не се допускат.)

Размер на финансирането:

Ще се предоставя финансова подкрепа от 1 000 до 75 000 щ.д., като по-голямата част от грантовете ще бъдат между 10 000 и 25 000 щ.д. Тръстът ще може да подкрепя многогодишни проекти, препотвърждавани на годишна база при удовлетворителни резултати.

Срок за кандидатстване: Текущ.

Ограничения:

Тръстът не подкрепя изследвания, академични обучения, пътувания, хуманитарна помощ, завръщане на бежанци, религиозни дейности, изкуства или научни разработки.

Приоритети:

Балканският тръст ще подкрепя инициативи, насочени към участие на гражданите във вземането на решения и решаването на проблеми, лидерство в сфери като политически реформи, гражданско образование и икономическо развитие. Особено внимание ще бъде отделяно на трансграничното сътрудничество, изграждането на мрежи за сътрудничество и обмяна на добри практики, насочени към проблемите на демократичното развитие.

Процедури за кандидатстване:

Стъпка 1: Представете - за предпочитане по електронна поща - резюме (1 - 2 страници) на проекта на английски, исканата помощ (в щатски долари), бюджет и пълна информация за контакт с кандидатстващата организация. Ако предлаганата инициатива отговаря на приоритетите и вижданията на Тръста, ще ви бъде поискано пълно проектопредложение

Стъпка 2: При поискване предоставете пълното проектопредложение на английски, не по-дълго от 15 страници, като те включват следните елементи:

1. Резюме (половин-една страница), вкл. Информация за контакти с кандидата.

2. Проектнопредложение, което включва:

2.1. Цели и задачи

2.2. Специфични дейности, които ще бъдат предприети, и описание на приложимостта и времевата графика на дейностите както по отношение на вашата страна, така и по отношение на мисията на Балканския тръст;

2.3. Обяснение как ще бъдат реали-

зиращи дейностите и времеви график за приключването им;

2.4. Имена и описания на потенциалните партньори или участници;

2.5. План за разпространение на информацията, получена чрез реализацията на проекта;

2.6. Списък на ключовите ръководители на проекта;

2.7. Критерии за мониторинг и оценка на успеха на програмата и потенциалните последващи дейности/действия.

3. Финансово предложение, което включва:

3.1. Бюджет по пера с обяснения защо се искат определени нива на финансиране;

3.2. Финансов статус и други основни източници на институционално и проектно финансиране.

4. Капацитет на организацията/институцията, включително:

4.1. Мисия на организацията;

4.2. Минали, настоящи и известни бъдещи дейности на организацията;

4.3. Описание на структурата на управление и ръководство на организацията;

4.4. Стратегия за институционално развитие и устойчивост.

Оценка:

Предпочитани ще бъдат предложения, които ще увеличат ангажимента на гражданите към участие в управлението, ще имат въздействие върху публичните политики, ще увеличат лидерските умения, ще подпомогнат трансграничното сътрудничество, ще позволят трансфер на опит и иновативни идеи чрез ясни комуникационни планове и планове за разпространяване на информацията.

Одобрение:

Окончателното решение за финансиране се взема от Комитета за финансиране, а при подкрепа от над 25 000 щ.д. - от борда на German Marshall Fund.

За повече информация по подготовка на проектите:

balkantrust@gmfus.org

Предложенията за проекти и бюджет са изпращат на e-mail адрес:

balkantrust@gmfus.org

моля включете името на институцията в „Относно“ (Re:)

ИЛИ

изпратете по пощата или факс предложението на адрес:

The German Marshall Fund of the United States

Balkan Trust for Democracy

Strahinjica Bana 11

11000 Belgrade

Serbia and Montenegro

Tel: +381 11 636839

Fax: +381 11 634126

Интернет-страница:

<http://www.ceetrust.org/>

<http://www.gmfus.org>

Марина Димова **ФРМС**

Процесът на създаване на **Националната стратегия за екотуризъм** започва през 2002 г. като съвместна инициатива на Министерството на околната среда и водите и Министерството на икономиката, подкрепена финансово от Американската агенция за международно развитие. В резултат на усилията и приноса на експерти и представители на заинтересованите страни и под експертната координация на проект „Опазване на биологичното разнообразие и икономически растеж“ II (ОБРИР II) през февруари 2003 г. беше представен и Проект на десетгодишната Национална стратегия за екотуризъм.

Следващата логическа стъпка, която да доведе до създаването на практически механизъм за реализацията на Националната стратегия, бе разработването на **Национален план за действие за екотуризъм**. Подходът, избран за осъществяване на идеята, предполагаше децентрализиран подход „отдолу - нагоре“ и разработване на дванадесет **Регионални плана за действие за екотуризъм**, които впоследствие да бъдат интегрирани в Национален план за действие.

Фондацията за реформа в местното самоуправление взе участие в процеса, протичащ на регионално и местно ниво, като нейна основна задача бе да въвлече местните власти и осигури тяхното разбиране и участие в създаването на Регионалните планове за действие. В партньорство с координаторите от проект ОБРИР II, с фасилитаторите, работещи в отделните екорегии, и с партньорските организации на местно ниво, ФРМС се включи в отделните етапи, свързани с прегледа и оценката на местните ресурси за екотуризъм, определяне на приоритетите, съставяне на Регионалните планове за действие и общественото им представяне.

Работата на екипа на ФРМС бе свързана основно с въвлечането на общинските ръководства и специалисти при изготвяне на плановете за действие, имайки предвид ключовата роля на местната власт при определяне на приоритетите на местно ниво и стратегическото планиране като цяло. Разбира се, активността на общините в различните екорегии бе различна: в някои от тях местните власти се отзоваха и включиха активно, докато в други тяхното участие не бе дотам активно. Това би могло да се обясни донякъде и с факта, че процесът на изготвяне на Регионалните планове за действие съвпадна с Местни избори '2003, което на свой ред създаде както положителни, така и отрицателни предпоставки за успеха на инициативата.

Положителните страни биха могли да се обобщат в два аспекта: от една страна, местните власти определиха екотуризма като потенциална възможност за икономическо развитие на общността (в регионите, където наистина съществуват предпоставки за неговото развитие) и, от друга - осъзнаха

ОБЩИНИТЕ ВИЖДАТ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УСТОЙЧИВО МЕСТНО РАЗВИТИЕ ЧРЕЗ НАСЪРЧАВАНЕ НА ЕКОТУРИЗМА

необходимостта от поставяне на ясни и реалистични цели, планиране и работа в партньорство с всички заинтересовани страни на местно ниво: бизнеса и гражданското общество. Това е изключително важно условие за осигуряване на приемственост по отношение на политиката, провеждана на местно ниво, независимо от факта, че е възможна промяна на общинското ръководство след местните избори.

Екипът на ФРМС работи в екорегioni Северно Черноморие и Добруджа, Витоша и Северна Рила, Централен Балкан - юг, Централен Балкан - север, Западни Родопи, Югозапад и Странджа и Южно Черноморие. До голяма степен успешното разработване на Регионалните планове се дължи на експертното участие на представители на над 65 общини, на които бихме искали да благодарим за съпричастността, проявеното разбиране и отговорно отношение. Изключително полезно бе и участието на регионалните асоциации на общини, които допринесоха за успешното разработване на плановете и се очертах като основен фактор за бъдещото подпомагане на общините при актуализацията на Общинските планове за развитие, отчитайки приоритетите, залегнали в Регионалните планове за действие.

В резултат на всеобщите усилия на всички участници и заинтересовани страни, на 4 ноември 2003 г. в София бяха официално представени всички **12 Регионални плана за действие за екотуризъм**.

Както вече споменах, приоритетите за действие, набелязани в екотуристическите региони ще залегнат в петгодишния Национален план за действие. Завършването на Националната стратегия и създаването на Националния план за действие протича паралелно на национално и на регионално ниво. На национално ниво Националната стратегия се усъвършенства от експерти, които работят по теми като финансиране на екотуризма, използване на географски информационни системи, разработване на екотуристически продукти и техния маркетинг, ролята на местните власти за развитието на екотуризма и развитие на предприемачеството. Крайните резултати - усъвършенстваната Национална стратегия и Планът за действие ще бъдат обсъдени през януари 2004 г. на **Втория Национален форум за екотуризъм и ще бъдат внесени за приемане от Националния съвет по туризъм и Правителството**.

За да се осигури успешна реализация и институционализиране на целите и действията, залегнали в Регионалните планове за действие за екотуризъм, следва те да бъдат интегрирани в **Общинските планове за развитие** там, където екотуризмът е с действителен потенциал. По този начин се създават реални предпоставки за прилагане на единна политика по отношение на екотуризма както на местно, така и на

Работни срещи
в екорегиион Централен
Балкан - юг

Сдружение за
екотуризъм „Централен
Балкан - Калофер“

регионално ниво, като същевременно се отчита интересът на местната общност и се гарантира нейната съпричастност. В дългосрочен план това ще допринесе не само за стратегическото планиране на местно ниво, но и ще даде реална база за реализация на разработените мерки чрез осъществяване на конкретни проекти в рамките на предприемаческа програма ФАР на ЕС „Развитие на българския екотуризъм“, която се очаква да стартира в началото на 2004 г.

Конкретният ангажимент от страна на ФРМС ще бъде да изпрати до **всички общини в страната** съответния разработен Регионален план за действие за екотуризъм, за да може той да бъде взет под внимание при актуализацията на Общинските планове за развитие. ◆

На 7 ноември 2003 г. беше изпратено второто дарение от жителите на град Уест Бенд, щат Уисконсин, САЩ, за жителите на побратимената в рамките на Програма за техническо побратимяване между български и американски общини на ФРМС/МАГУ Община Пазарджик. Дарението е на стойност 500 000 щ.д. и съдържа:

- компютри и компютърно оборудване;

- книги за пазарджишката библиотека;
- книги и учебни пособия за ученици;
- дрехи;
- защитно облекло и лични предпазни средства за пожарникари;
- чаршафи, одеяла, консумативи за болницата в Пазарджик.

Дарението е организирано и събрано благодарение на изключителното участие на администрацията на град Уест Бенд, с помощта на дарители и доброволци от Уест Бенд и околността. Американската организация Counterpart International се ангажира с финансирането на транспорта. Община Пазарджик упълномощи регионалния офис на Червен кръст в Пазарджик да получи втората партида - дарение от Уест Бенд - и да го разпредели сред получателите в съответствие с волята на дарителя.

Фондацията за реформа в местното самоуправление (ФРМС), Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) и Програма Инициатива Местно самоуправление (ИМС) на Американската агенция за международно развитие в сътрудничество с регионалните сдружения на общините в България подготвят **съвместна програма за обучение на кметове и общински съветници в началото на техния мандат**. В тази връзка в периода 4 - 6 ноември 2003 г. в София се проведе семинар за разработване на модула за обучение, на който група от преподаватели към трите партньорски организации разработиха подробен план на обучението. Това стана под ръководството на американския консултант Ед Комсток, като за основа на работата послужи разработеният през последните два месеца от експерти на трите организации наръчник за обучението.

Следваща стъпка бе проведено в София от 12 до 14 ноември обучение на обучаващи, в което част от преподавателите доразвиха умения, свързани с обучението на възрастни и представяне пред публика. Семинарът бе изнесен пилотно от 17 до 19 ноември, когато бе тестван разработеният модул.

Отчитайки необходимостта от бърза ориентация и помощ на общинските ръководители след изборите, ФРМС, НСОБ и ИМС съвместно подготвят това обучение, чиито най-обща цели са:

- ◆ предоставяне на бърза ориентация, спестяваща време при стартиране на работата на новите местни управи;
- ◆ придобиване на познания за управленските решения и умения, необходими в различни сфери от общинското управление;

◆ прилагане на практика принципите за екипност, прозрачност и партньорство.

Осъществяването на тази мащабна програма за обучение, която се провежда за първи път в България, е възможно благодарение на партньорските взаимоотношения между организациите, подкрепящи местната власт. Обучението е с продължителност от ден и половина и **ще обхване всички общини.** Семинарите ще се проведат в различните региони на страната през **януари и февруари 2004 г.**

От 7 до 9 ноември 2003 г. в Лил, Франция, се проведе III Международна конференция на Международната обсерватория за демократично управление с широко участие. Първият ден бе посветен на среща на членовете на Обсерваторията и на отчет за дейността, обсъдени бяха перспективите за развитие на организацията и бяха планирани дейностите за 2004 година. Следващите дни бяха посветени на различни аспекти на демократичното управление: предизвикателствата пред съвременното общество и мотивация на гражданите да участват активно в управлението, добри практики и опит в областта на околната среда, управление на градовете, работа с деца и младежи, работа с маргинализирани групи, развитие на общността и социални дейности. Особен интерес предизвика кръглата маса, посветена на разработване на общинските бюджети с широко гражданско участие, и практиките, представени от Бразилия, Белгия, Испания и Франция, за конкретни граждански инициативи при приемане на бюджетите. Участие в конференцията взе и представител на Фондацията за реформа в местното самоуправление - Христина Ковачева, която представи опита на ФРМС при изграждане на партньорство между местната власт и общността и пътищата за подобряване на социалната среда на местно ниво.

На 24 октомври 2003 г. в град Утрехт, Холандия, се проведе работна среща, поставяща началото на проект **„Прилагане на принципите на ученето през целия живот (Lifelong Learning - LLL) в образованието“.** Проектът се финансира от програмата „Грюндвиг“ - 2*: „Партньорства за познание“ на Европейската общност. ФРМС участва като партньор по проекта съвместно с университета в Утрехт (Холандия) и университета в Антверпен (Белгия).

Целта на проекта е да бъдат идентифицирани основните проблеми при прилагането на принципите на учене през целия живот в образованието, както и да бъдат предложени действия за тяхното решаване. В резултат на проекта ще бъде подготвен материал с основни насоки за мениджърите в сферата на образованието как да прилагат принципите на LLL в своята работа.

На срещата в Утрехт бе обсъдена програмата за първия семинар, който ще се състои през февруари 2004 г. едновременно в София, Утрехт и Антверпен. За участие в семинара ще бъдат поканени около 30 мениджъри от различни сфери на образованието (училища, центрове за професионално обучение, университети, неправителствени организации и фирми, предлагащи обучение), които ще формулират основните проблеми в областта и ще предложат насоки за решаването им.

На втория семинар през април 2004 г. ще бъде направено сравнение между резултатите на трите страни участнички в проекта и анализ на тенденциите в международен мащаб.

*„Грюндвиг“ е подпрограма на програма „Сократ“ на ЕС, която цели да повиши качеството на образованието за възрастни в най-широк смисъл, да засили европейските измерения на този тип образование и да предостави повече възможности за обучение на гражданите на Европа. „Грюндвиг 2“: „Партньорства за познание“ са проекти, обвързващи възрастни обучаеми, които работят заедно с групи обучаеми от Европа по проекти, представляващи общ интерес.

СНИМКА НА МЕСЕЦА

Смях от Интернет:

Някои търговци видяха в местните избори добра възможност за реклама...

календар - декември

На 4 и 5 декември в София ще се проведат Национални консултации „Публична етика на местно ниво: възможности и предизвикателства“, организирани от Националния център по териториално развитие с подкрепата на Съвета на Европа. Експерти на ФРМС ще бъдат лектори на срещата и ще направят преглед на успешни български практики за прозрачност на общинските съвети и общинската администрация.

На 18 декември от 11.00 часа по „Хоризонт“ ще се излъчи съвместната месечна рубрика на БНР и ФРМС Общински радио-форум. Декемврийското предаване ще отрази основни въпроси, проблеми и практики от управлението на етажната собственост.

В първата половина на месец декември ще се проведат поредица от мероприятия в рамките на четвърта фаза на Програмата техническо побратимяване между български и американски общини на ФРМС/МАГУ:

На 9 декември в София ще се проведе Кръгла маса по проект „Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини“. Не нея ще бъдат поканени кметовете, председателите на общинските съвети и специалистите по местно икономическо развитие от 14-те общини, които работят по проекта. Участниците във форума ще се запознаят с постигнатите до момента резултати и ще обсъдят стъпките за по-нататъшното изпълнение на проекта до края на четвърта фаза на Програмата за техническо побратимяване.

В периода от 1 до 14 декември американските експерти Дейвид Хъмфрис и Стийв Глик ще работят съвместно със специалистите от Габрово, Панагюрище и Трявна по конкретните техническите проекти, с които тези общини участват в програмата „Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини“.

На 8 и 9 декември ще се проведе обучение за специалистите по бизнес развитие от 14-те общини, които участват в проект „Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини“. На 8 декември обучението е на тема: „Маркетинг на свободни терени и сгради в общините“ и ще се води от Стийв Глик, директор „Икономическо развитие и планиране“, Община Голдън, Колорадо, САЩ. На 9 декември обучението ще бъде на тема: „Създаване на консултативни съвети по икономическо/бизнес развитие в общините“. Обучението ще ръководи Дейвид Хъмфрис, директор „Икономическо развитие и планиране“, Община Уест Керълтън, Охайо, САЩ.

В периода от 8 до 13 декември група технически експерти от побратимения град Шарлотсвил, Вирджиния, САЩ, ще посети Плевен. Специалистите от двете общини ще обменят опит и ще работят за реализацията на трите икономически проекта, залегнали в Работния план на партньорството: „Изготвяне на финансова обосновка по проекта за изграждане на Бизнес и информационен център в общината“, „Разработване на стратегия за привличане на инвестиции“ и „Разработване на маркетингов план за туризъм“.

